

(Вечерње новости, 22.08.2009)

Повезивање стажа од 1. јануара 2004. до 30. јуна 2009. године и обезбеђивање здравственог осигурања за раднике којима нису оверене књижице, две су прве мере у социјалном пакету Радне групе Владе Србије - каже у разговору за "Новости" Расим Љајић, министар за рад и социјалну политику, и додаје: - Биће преиспитани и сви случајеви потенцијалних злоупотреба и кршења закона од стране нових власника у приватизованим предузећима. Јер, очито је да су та предузећа купована не да се настави производња, већ је мотив био атрактивно грађевинско земљиште, као и друге злоупотребе.

Шта конкретно могу да очекују радници?

- Интервентно ћемо деловати у случајевима материјалне угрожености радника који месецима не примају плате. Од наредне недеље крећемо са обиласком општина и предузећа у Србији, а прво ћемо посетити Крушевац. Наставићемо заједно са социјалним партнерима да решавамо проблеме.

Хоће ли Влада дефинитивно усвојити тај пакет у четвртак?

- Верујем да хоће и да ће те мере одмах бити примењиве. Видећемо да ли је потребно да се доноси закон или уредба којим би се омогућило повезивање стажа. Уколико буде неопходно, одмах ћемо донети нови закон о повезивању стажа који ће дефинисати под којим условима ће држава уплаћивати порезе и доприносе за послодавце који то нису учинили.

Значи ли то да ће држава преузети неизмирене обавезе послодавца?

- Влада неће дозволити да радници плаћају цену и последице неодговорних послодавца. Али, држава неће бити крава музара коју ће ти послодавци сада искористити. Послодавцима ће бити наложено да исплате све обавезе, а уколико то не учине, мораће да подигну кредите. Уколико неће кредите, мораће да дају своју приватну имовину под хипотеку, а ако и то не ураде, онда држава постаје сувласник тих предузећа у проценту колико је платила порезе и доприносе уместо тог послодавца.

Прети ли Србији врућа јесен, социјални бунт?

Биће довољно да се обрате Радној групи и одмах идемо тамо где је проблем. Не обећавамо да ћемо решити све проблеме, али свако ће добити одговор и свуда где постоји простор за решење држава ће помоћи. Намера нам је да спречимо већу друштвену кризу у земљи.

Ако не буде резултата, штрајкови су неизбежни...

- Сваки протест који је до сада био, завршавао се разговорима. И када протестујете не постоји тај који може да изађе пред раднике и каже: "Ево вам новац, прекините протест", него мора да се преговора. Хајде да сад будемо сви паметнији, и радници, и држава, и одмах започнемо преговоре пре било какве блокаде и велике штете.

Чему могу да се надају угрожене категорије становништва?

- Обезбедићемо средства за наставак давања других услуга социјалне заштите, као што је помоћ у кући за старе, затим обезбеђивање намирница за удаљена самачка старачка домаћинства, која не могу да штрајкују и излазе на улице, али живе тешко.

Хоће ли бити смањена социјалних давања?

- Дугорочно сигурно неће бити смањења социјалних давања, али морамо да обезбедимо боље циљеве, односно да та помоћ иде у праве руке.

Да ли сте са председником Тадићем разговарали о будућности Владе, или о ванредним изборима?

- Сигурно је да неће бити избора ове године. Али, било би добро да до краја године урадимо реконструкцију Владе и смањимо број ресора.

Да ли су вођени неки разговори у коалицији о реконструкције Владе?

- Не знам да ли су неки разговори вођени на ту тему, али сигуран сам да би смањење броја министарстава и државне администрације представљало не само економски добитак, већ би то имало и политичко-психолошку вредност у напорима за постизање укупне стабилности у друштву.

Верујете ли да је могућ договор у коалицији о смањењу броја министарстава с обзиром на то да је пролетос било сличних покушаја, али безуспешних?

- После ове кризе више ништа неће бити исто. Ово је прилика да одлучније идемо у рационализацију. Дугорочно, ово је неодржив систем, Србија је исувише скупа држава и на дужи рок не може да опстане. Ја у мом министарству могу да отпустим 100 људи и не бих ни осетио да нису ту, нити би посао трпео. Не кажем да би ти људи требало да иду на улицу. Напротив, њихова права морају да буду заштићена, али говорим са становишта ефикасности, рационализације, уштеда.

Ако владајућа коалиција буде о томе расправљала, шта ћете ви предложити?

- Владајућа коалиција би требало да донесе одлуку о смањењу броја министарстава, државних секретара и помоћника министара.

Колико би Влада требало да има чланова?

- Направио сам анализу и установио да би будућа влада могла да функционише са само 14 чланова, укључујући и премијера и једног његовог заменика. То сада није реално, али је сасвим довољно за Србију.

Али, колико је сада реално да Влада има ресора?

- Колико год да се смањи, биће корисно. И политички и економски.

Уколико не буде договора, хоћете ли ви нешто предузети?

- Тражићу од коалиције да смањим број државних секретара у мом министарству. Нема никакве потребе да имам шест секретара. Никакву корист не видим од појединих.

Колико вам је потребно секретара?

- Само два.

Својевремено сте понудили да изађете из Владе и свој ресор дате Јовану Кркобабићу, а сада?

- Сутра бих изашао из Владе у било чију корист. Великодушно бих то урадио, спаковао ствари у кабинету и отишао из Владе.

Најавили сте формирање нове странке. Када ће се то догодити?

- Следеће недеље формираћу нову странку. Зваће се Социјалдемократска партија Србије. За седам дана предаћемо потписе за њену регистрацију.

Који ће вам бити програмски циљеви?

- То ће бити странка врло јасне и наглашене социјалдемократске оријентације. Бавиће се свакодневним проблемима обичних људи у Србији. А када је реч о великим политичким темама, заступаће ставове базиране на државотворности.

Какво је интересовање за нову партију?

- Огромно, изнад свих наших очекивања. У новембру ћемо имати велики конгрес коме ће присуствовати 5.000 делегата, а до краја године цела Србија ће бити покривена

страначким одборима.

Која ће још од странака ући с вама у савез?

- Ниједна. Нова партија неће бити никаква конфедерација странака. Те странке да су могле да успеју, оне би већ успеле. Нема потребе да се удружимо са неуспешним политичким пројектима. Ово ће бити странка за успешне појединце у својим струкама.

А од познатих јавних личности?

- На конгресу ћете видети колико ће јавних личности подржати нову партију. У сваком случају, биће великих изненађења.

Било је најјава да ће у тој партији бити места за Небојшу Човића?

- Са Човићем сам дуго сарађивао. Он има своју политичку партију и амбиције да ту странку даље развија. С обзиром на слично опредељење постоји и реалан простор за будућу успешну сарадњу.

Ремети ли вам планове то што је и Душан Јањић кренуо у оснивање нове партије - исте социјалдемократске оријентације?

- То је неозбиљна прича. Та ће се странка распасти и пре него што буде формирана, као што је уосталом пропало све чега се Јањић ухватио.

Каква је судбина ваше садашње партије - Санџачке демократске партије?

- Она ће наставити да делује на локалном и регионалном нивоу и биће наш партнер на следећим изборима.

Хоће ли оснивање нове партије пореметити односе са вашим стратешким партнером ДС?

- Разговарао сам са председником Тадићем и изложио му идеју о новој партији. Договорили смо се да након нашег конгреса потпишемо споразум о стратешком партнерству ДС и СДП. Тиме ћемо врло јасно ојачати блок социјалдемократских партија и показати блискост политичких идеја. Објективно, то су две најсличније странке на политичкој сцени Србије.

Поручили сте да сте уморни од власти, значи ли то да размишљате да се повучете из политике?

- Не. Ја сигурно нећу бити у будућој влади, али ћу се бавити странком. Вероватно ћу бити посланик у парламенту. Странка је млада и треба да се шири. Време је да промовишемо неке нове младе људе у будућој влади. Већ имамо људе које припремамо за министре.

Да ли вам је Ратко Младић и даље циљ? Каква је ситуација, тражите ли га?

- Ту је већ све испричано. Има значајних помака, али Србију из ове ситуације вади само резултат, а то је да Младић буде у Хагу. Упркос кризи и тешкој ситуацији, изручење Младића остаје приоритет ове владе.

Јесте ли му на трагу?

- Акције су непрестане, али не могу да откривам детаље, ни где смо га последњи пут тражили.

Јесте ли и даље оптимиста да ћете га ухапсити до краја године?

- Остајем и даље оптимиста када видим колико су људу у безбедносним структурама посвећени том послу.

Осим овог пакета, планирате ли још неку помоћ?

- Припремамо пројекат којим ћемо робу у вредности од 100 милиона динара упутити народним кухињама широм Србије, чиме ћемо им омогућити снабдевање намирницама за дужи временски период.

Размишљате ли о отварању нових народних кухиња?

- Постоји интерес осам локалних самоуправа за отварање народних кухиња, и ми ћемо им то омогућити.

И ви сте на листи саговорника ММФ. Зашто?

- У понедељак ћу разговарати са ММФ, који је тражио разговор са мном на тему социјалних давања. ММФ интересује и одакле Влада обезбеђује средства за нови пакет социјалних мера.

(Разговарао Ненад Чалуковић)